

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă

Cadrul legislativ instituit prin intrarea în vigoare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, creează premisele pentru asigurarea unui nivel ridicat al ocupării și adaptării forței de muncă la cerințele pieței muncii, punându-se accent pe măsurile active pentru stimularea ocupării forței de muncă, în scopul atingerii obiectivelor pe piața muncii promovate prin Programul de guvernare pe perioada 2001-2004, precum și în concordanță cu principiile normelor de drept al muncii elaborate de Uniunea Europeană.

Evaluarea efectelor generate de implementarea Legii nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, conduce la concluzia că măsurile de stimulare a ocupării forței de muncă își dovedesc eficiența pe piața muncii.

În scopul asigurării unui nivel ridicat al ocupării forței de muncă se impune intensificarea și diversificarea măsurilor active, printr-o reglementare ce vizează introducerea unor noi măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă, precum și extinderea categoriilor de persoane care pot beneficia de facilități acordate din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

În acest sens, dispozițiile de modificare și completare a legii prevăd măsuri de stimulare a angajatorilor pentru încadrarea în muncă a absolvenților instituțiilor de învățământ, diferențiate în funcție de nivelul studiilor.

Măsurile de stimulare a încadrării în muncă a absolvenților constau în acordarea unor subvenții în cuantum de 1-1,5 salarii de bază minime brute pe economie, timp de 12 luni, angajatorilor care încadrează absolvenți ai instituțiilor de învățământ și îi mențin în activitate pe o perioadă de cel puțin 3 ani.

În scopul facilitării accesului la programele de formare profesională organizate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, dispozițiile de modificare și completare a legii prevăd următoarele măsuri:

- subvenționarea cheltuielilor efectuate de persoanele care participă la pregătirea profesională și nu se pot deplasa zilnic la unitatea de pregătire sau locuiesc la o distanță mai mare de 50 de km de respectiva unitate, aferente cazării, mesei și transportului pe toată durata participării la o formă de pregătire profesională;

- subvenționarea din bugetul asigurărilor pentru șomaj a cheltuielilor efectuate în vederea formării profesionale pentru următoarele categorii de persoane:

a) persoanele încadrate în muncă la revenirea din concediul pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap;

b) persoanele care și-au reluat activitatea după satisfacerea stagiului militar;

c) persoanele care s-au pensionat pentru invaliditate și își reiau activitatea;

d) persoanele care își desfășoară activitatea în mediul rural;

e) cetățeni străini sau apatrizi care au fost încadrați în muncă sau au realizat venituri în România, conform legii;

f) persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate în locuri de detenție anume destinate și care mai au de executat cel mult 9 luni până la ultima zi de executare a pedepsei.

Prin instituirea acestor măsuri, se asigură, pe de o parte perfecționarea profesională continuă a persoanelor care și-au întrerupt activitatea, astfel încât, la reluarea acesteia, să-și poată îndeplini atribuțiile de serviciu, iar pe de altă parte, diversificarea competențelor profesionale în scopul facilitării integrării acestora pe piața muncii.

De asemenea, faptul că tot mai multe persoane din categoria celor care își desfășoară activitatea în mediul rural nu dețin nici un fel de calificare profesională a determinat luarea măsurii asigurării gratuite a accesului la programele de formare profesională pentru acele persoane care nu realizează venituri lunare sau realizează venituri lunare mai mici decât indemnizația de șomaj.

În scopul încurajării tuturor categoriilor de angajatori de a încadra în muncă persoane provenind din rândul șomerilor și, implicit, în scopul dezvoltării comunităților locale, dispozițiile de modificare și completare a legii extind subvenționarea cheltuielilor cu forța de muncă pentru toate programele care, la solicitarea autorităților locale, au ca scop ocuparea temporară a forței de muncă din rândul șomerilor.

În vederea armonizării legislației naționale în domeniul ocupării forței de muncă cu prevederile acquis-ului comunitar, prezenta lege reglementează plafonul anual de subvenționare din bugetul asigurărilor pentru șomaj a locurilor de muncă vacante pentru încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

În vederea prelungirii vieții active a persoanelor din categoriile de vârstă apropiate de pensionare, respectiv a persoanelor care mai au 3 ani până la îndeplinirea condițiilor pentru solicitarea pensiei anticipate parțiale, pensiei anticipate sau pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, conform legii, dispozițiile de modificare și completare a legii vizează măsuri de stimulare a angajatorilor care încadrează în muncă astfel de persoane, prin acordarea, din

bugetul asigurărilor pentru șomaj, a unei sume egale cu un salariu minim brut pe țară în vigoare, pe perioada încadrării până la îndeplinirea condițiilor de pensionare.

Conform prevederilor prezentului act normativ, serviciile de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri, se acordă, gratuit, persoanelor în căutarea unui loc de muncă, precum și studenților care solicită acordarea de credite cu dobândă avantajoasă din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

O altă măsură importantă prevăzută de dispozițiile de modificare și completare a legii o reprezintă acordarea de credite în condiții avantajoase, cu o dobândă de 25% din dobânda de referință a Băncii Naționale a României, persoanelor în vârstă de până la 30 de ani, care au statutul de student și urmează studiile la cursuri de zi la o instituție de învățământ superior de stat sau particular, autorizată sau acreditată, în condițiile legii.

De asemenea, prin prezenta lege se promovează o nouă măsură pentru creșterea gradului de ocupare a șomerilor prin acordarea din bugetul asigurărilor pentru șomaj a unor fonduri nerambursabile pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale, precum și activități independente desfășurate de persoane fizice autorizate, în localitățile confruntate cu fenomene de sărăcie și excluziune socială din cauza nivelului ridicat al șomajului.

Pe lângă aceste măsuri noi, prezenta lege vizează completarea și modificarea Legii nr. 76/2002 în scopul corelării acesteia cu prevederile noului Cod al Muncii.

Măsurile prevăzute în acest sens sunt următoarele:

1. Introducerea apatrizilor care au fost încadrați în muncă sau au realizat venituri în România, conform legii, în categoria beneficiarilor prevederilor legii, precum și în categoria asiguraților, întrucât și aceste persoane sunt subiecte ale raporturilor de muncă sau pot realiza venituri în România, conform legii.

2. Reducerea vârstei la care absolventul poate beneficia de indemnizație de șomaj de la 18 ani la 16 ani, măsuri în concordanță cu prevederile Codului Muncii.

De asemenea, întrucât există forme de învățământ care se finalizează la 16 ani, persoanele pot dobândi statut de absolvent la această vârstă, fiind astfel îndreptățite să primească indemnizație de șomaj de la 16 ani.

3. Acordarea indemnizației de șomaj absolvenților școlilor speciale pentru persoane cu handicap, în vârstă de minimum 16 ani, fără a mai fi condiționată de existența susținătorilor legali.

4. Asigurarea unei protecții sociale, prin acordarea indemnizației de șomaj persoanelor cărora le-a încetat raporturile de muncă sau de serviciu din motive neimputabile lor, în perioada de suspendare a acestora.

5. Reglementarea modului de stabilire a stagiului de cotizare în sistemul asigurărilor pentru șomaj pentru persoanele care prestează munca în temeiul unor

contracte individuale de muncă cu timp parțial și a unor contracte de muncă temporară.

În scopul prevenirii situațiilor în care serviciile pentru stimularea ocupării forței de muncă sunt furnizate de persoane juridice fără acreditarea prevăzută de lege, se impune reglementarea acestor fapte având caracter de contravenție, prevăzându-se și sancțiunea aplicabilă acestora.

Influențele financiare pentru anul 2003 determinate de aplicarea măsurilor prevăzute în prezentul act normativ sunt ne semnificative și se vor acoperi din sumele aprobate în bugetul asigurărilor pentru șomaj pe acest an.

Pentru anii 2004-2006 aceste cheltuieli vor fi avute în vedere la întocmirea proiectelor de buget pentru anii respectivi.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.